

ลักษณะพิเศษของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชน

เหตุที่แนวความคิดในเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนต้องเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัยและสภาพสังคมซึ่งได้กล่าวมาแล้วในบทก่อน ก็เพราะลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะพิเศษเฉพาะของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนของประเทศต่าง ๆ จึงจะได้ขอแยกกล่าวหลักฐานสนับสนุนลักษณะพิเศษดังกล่าวต่อไปนี้คือ

๑. ลักษณะพิเศษเฉพาะของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนของฝรั่งเศส

ในระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร หลักการในเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในขณะนั้น^(๑)

๒. ลักษณะพิเศษเฉพาะของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนของสหรัฐ

นักนิติศาสตร์อเมริกันได้ให้ความเห็นว่า ทิศนะเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนย่อมจะเปลี่ยนแปลงไปตามความเปลี่ยนแปลงของสภาวะทางสังคมและเศรษฐกิจรวมทั้งทิศนะของมหาชนที่เปลี่ยนแปลงไป^(๒)

๓. ลักษณะพิเศษเฉพาะของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนของไทย

แนวความคิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนมักจะแปรเปลี่ยนไปตาม

---

(๑) "In civil law jurisdiction the notion of ordre public is essentially variable and relative, evolving in accordance with the political, social and economic circumstances of the time."
Sinclair, loc. cit.

(๒) อุกฤษ มงคลนาวิน, กร. เรื่องเดิม, หน้า ๑๖.

ยุคสมัย กฎหมายแห่งของนานาประเทศจึงได้กำหนดหลักการว่าความสงบเรียบร้อย
ของประชาชน ในลักษณะที่ยืดหยุ่นและมอบให้เป็นหน้าที่ของศาลที่จะใช้ดุลยพินิจเอง^(๓)

๔. ลักษณะพิเศษเฉพาะของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนของอังกฤษ

นักนิติศาสตร์อังกฤษหลายท่านได้ให้ความสนับสนุนหลักการที่ว่าความสงบเรียบร้อย
ของประชาชนต้องเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและสภาพสังคมรวมทั้งทัศนะของมหาชนดังนี้

๔.๑ คำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง มิใช่
เพียงแต่เปลี่ยนจากศตวรรษหนึ่งไปสู่อีกศตวรรษหนึ่ง หรือเปลี่ยนจากชั่วอายุคนหนึ่งไปสู่อีก
ชั่วอายุคนหนึ่ง แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงแม้ในชั่วอายุคนเดียวกัน อีกทั้งคำว่าความสงบ
เรียบร้อยของประชาชนมิใช่เป็นเรื่องเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ แต่อาจ
เปลี่ยนหลักการเกี่ยวกับเรื่องใด ๆ ก็ได้ ลักษณะที่สามารถแปรเปลี่ยนได้เองที่เปรียบ
เสมือนเสาเข็มพื้นฐานของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชน และไม่ควรมีสิ่งใด
ไปกระทบกระเทือนลักษณะพิเศษเฉพาะดังกล่าวนี้ ถ้าปราศจากลักษณะดังกล่าว คำว่า
ความสงบเรียบร้อยของประชาชนก็เกือบจะไม่มีประโยชน์อะไรเหลืออยู่เลย การวิวัฒนาการ
ของมนุษยชาติและความยากลำบากในการเสาะแสวงหาบทนิยามในชั่วระยะเวลา
หนึ่งทำให้ลักษณะพิเศษดังกล่าวมีความสำคัญต่อคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชน
อย่างยิ่ง^(๔)

(๓) เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕.

(4) Variability of public policy: Public policy is necessarily variable. It may be variable not only from one century to another, not only from one generation to another, but even in the same generation. Further, it may vary not merely with respect to the particular topics which may be included in it, but also with respect to the rules relating to any one particular topic. This variability of public policy is a stone in the edifice of the doctrine, and not a missile to be flung at it. Public policy would be almost useless without it. The march of civilization and the difficulty of ascertaining public opinion at any given time make it essential." Winfield, *op. cit.*, pp. 258-259.

๔.๒ เป็นการแน่ชัดแล้วว่า ลักษณะที่สำคัญและพิเศษที่สุดของคำว่า ความสงบเรียบร้อยของประชาชนคือ การที่มีหลักการที่สามารถเปลี่ยนแปลงใจได้กับทุกสถานการณ์^(๕)

๔.๓ กฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนไม่สามารถอยู่คงที่ได้ แต่ต้องเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา การใช้คำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปตามวิวัฒนาการของมคิตาสน^(๖)

๔.๔ เป็นที่ยอมรับกับตั้งแต่คดีระหว่าง นอร์เดนเฟลด์กับบริษัทแมกซิม นอร์เดนเฟลด์ (ปี ๑๘๕๔) ว่า คำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนเป็นเรื่องนโยบายของกฎหมายในสมัยหนึ่ง ๆ ซึ่งมีหลักการเปลี่ยนแปลงจากยุคหนึ่งไปสู่อีกยุคหนึ่งตามแนวความคิดซึ่งเป็นที่ยอมรับและตามโครงสร้างของสังคมในสมัยนั้น ๆ^(๗)

๔.๕ แนวความคิดสมัยใหม่ยอมรับกันว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนเป็นหลักการที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและประเพณี^(๘)

-
- (5) "It is clear that the most strongly marked feature of public policy is the variability of its application." Paton, op. cit., p. 114.
- (6) "The law relating to public policy cannot remain immutable. It must change with the passage of time... the application of public... necessarily varies with the progressive development of public opinion." Guest, op. cit., p. 320.
- (7) "It is generally recognised, especially since the decision in Nordenfeldt v. Maxim Nordenfeldt Co., (1894) that public policy is the policy of the day i.e. that its standards change from age to age in accordance with the prevailing notions and the special institutions of the time." Sir Carleton Kemp Allen, Law in the Making, (Oxford: Clarendon Press, 1934), pp. 155-156.
- (8) "Modern thought recognizes that public policy is a changing concept which must shift with the mores and needs of time." Cataldo and others, op. cit., p. 640.

๔.๖ เป็นการหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่หลักการในเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชน จะอยู่คงที่ไม่ได้ และจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเมื่อสภาพทางเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลง (๘)

๕. สรุป

ลักษณะพิเศษเฉพาะของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนคือ การมีความ ยืดหยุ่นและสามารถเปลี่ยนแปลง (Elasticity and Variability) ให้ สอดคล้องกับสภาพทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งทัศนะของมหาชนในช่วงเวลา หนึ่ง ๆ ซึ่งถ้าขาดคุณสมบัติข้อนี้แล้ว คำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนก็จะต้องไม่สม ความมุ่งหมายของผู้บัญญัติกฎหมายและกลายเป็นคำที่ไม่มีประโยชน์อะไรเลย (๑๐)

แต่มีข้อสังเกตว่า ถ้าเป็นเช่นนี้ เราจะให้คำนิยามแก่คำว่าความสงบเรียบร้อย ของประชาชนอย่างไร ซึ่งเป็นปัญหาที่เราจะขบถัดกันในบทต่อไป

003234

(9) "This is inevitable for public policy is not constant and it necessarily alters as economic conditions alters" Cheshire and Fifoot, op. cit., pp. 310-311.

(10) Dafydd Jenkins, Law for Co-operatives, (Oxford: Basil Blackwell, 1958), p. 75;

Julius Stone, Legal System and Lawyers' Reasonings, (Stanford: Stanford University Press, 1964), p. 346;

Morris R. Cohen and Felix S. Cohen, Readings in Jurisprudence, (New York: Prentice Hall Inc., 1953), p. 577;

Cheshire and Fifoot, op. cit., pp. 278-279;

G.C.Cheshire, Stephen's Commentaries on the Law of England, (9th ed.; London: Butterworth & Co. (Publisher) Ltd., 1928), Volume III, pp. 69-70.